

Selectielijst voor onderwijsinstellingen in het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)

Selectielijst voor de administratieve neerslag van de openbaar gezagtaken van de
zorgdragers over de periode vanaf 1 augustus 2017.

Vastgesteld Staatscourant 29487, 30 mei 2017

Doxis Informatiemanagers

Inhoud

Overzicht van gebruikte afkortingen.....	3
1. Verantwoording.....	4
1.1 Wettelijk kader	4
1.2 Aanleiding voor het opstellen van nieuwe selectielijst Mbo-instellingen	5
1.3 Toepassingsgebied en ingangsdatum.....	5
1.4 Functies van de selectielijst.....	5
1.5 Totstandkoming van de selectielijst	6
2. Taken van Mbo-instellingen	7
2.1 Openbaar gezagtaken.....	7
3. Selectie	9
3.1 Selectiedoelstelling.....	9
4. Leeswijzer van de werkprocessen	10
5. Verslag vaststellingsprocedure.....	11
6. Actorenoverzicht	12
7. Selectielijst.....	13
8. Geraadpleegde bronnen	14
Bijlage 1 – Lijst van Mbo-instellingen waarvan de zorgdrager heeft ingestemd met deze selectielijst	15

Overzicht van gebruikte afkortingen

AOC	Agrarisch opleidingscentrum
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BVE	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie
DSP	Documentair structuurplan
FSR	Facilitair Samenwerkingsverband ROC's
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
RHC	Regionaal Historisch Centrum
ROC	Regionaal opleidingencentrum
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
Web	Wet educatie en beroepsonderwijs

1. Verantwoording

1.1 Wettelijk kader

De Archiefwet 1995 is van toepassing op overheidsorganen én op privaatrechtelijke organisaties die bekleed zijn 'met enig openbaar gezag'. Wat moet worden verstaan onder 'openbaar gezag' is gedefinieerd in de Memorie van Toelichting op de Algemene wet bestuursrecht: 'Een persoon of college heeft openbaar gezag indien het een publiekrechtelijke bevoegdheid heeft tot het bepalen van de rechten en verplichtingen van andere rechtssubjecten'.¹ Hieronder vallen ook privaatrechtelijke rechtspersonen die niet tot de overheid worden gerekend maar die wel met openbaar gezag zijn bekleed, dat wil zeggen dat ze een of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend. Op basis hiervan is een (zeer beperkt) aantal taken die worden uitgevoerd door instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs (MBO) te definiëren als een openbaar gezagtaak. De administratieve neerslag van deze taken valt derhalve onder de werking van de Archiefwet 1995.²

Als gevolg van artikel 3 van de Archiefwet 1995 dienen overheidsorganisaties en organisaties 'met enig openbaar gezag bekleed' hun archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder 'archiefbescheiden' worden niet slechts papieren documenten verstaan, maar alle bescheiden - ongeacht de drager - die door de organisatie zijn ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd zijn daaronder te berusten. Ook digitaal vastgelegde informatie valt dus onder de werking van de archiefwetgeving. Het in goede en geordende staat bewaren van archiefbescheiden houdt onder meer in dat een archief op gezette tijden wordt geschoond. In dat verband schrijft de Archiefwet 1995 zowel een vernietigingsplicht (artikel 3) als overbrengingsplicht (artikel 12) voor. Beide plichten rusten op degene die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van het desbetreffende archief: de zorgdrager.

Voor de selectie van hun archiefbescheiden zijn zorgdragers op grond van artikel 5 van de Archiefwet 1995 verplicht om selectielijsten op te stellen. In een selectielijst dient te worden aangegeven welke archiefbescheiden voor vernietiging, dan wel voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Voorts dient een selectielijst de termijnen aan te geven, waarna de te vernietigen bestanddelen dienen te worden vernietigd.

De verplichting tot overbrenging bepaalt dat de zorgdrager zijn archiefbescheiden die niet voor vernietiging in aanmerking komen en die ouder zijn dan twintig jaar ter blijvende bewaring overbrengt naar een archiefbewaarplaats. Onder de bescheiden die voortkomen uit de uitvoering van de openbaar gezagtaken bij Mbo-instellingen bevinden zich echter geen bescheiden die voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Er is dus geen verplichting tot overbrenging. Het bestuur van een Mbo-instelling kan echter op basis van artikel 5, lid 1 onder e van het Archiefbesluit 1995 besluiten om archiefbescheiden, die volgens de selectielijst voor vernietiging in aanmerking komen, blijvend te bewaren indien deze cultuur-historische waarde bezitten. Ook voor bescheiden die niet onder de Archiefwet vallen, kan het bestuur besluiten dat die bescheiden van dusdanig cultuur-historisch belang zijn dat overbrenging naar een archiefbewaarplaats wenselijk is. In dat geval kan overbrenging afgestemd worden met een archiefbewaarplaats, bijvoorbeeld een gemeentearchief of Regionaal Historisch Centrum.

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 1988–1989, 21 221, Algemene regels van Bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht), nr. 3, Memorie van Toelichting, p. 27-28.

² Stb. 1995, 276.

1.2 Aanleiding voor het opstellen van nieuwe selectielijst Mbo-instellingen

In 2006 is de *Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de BVE-instellingen op het beleidsterrein Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie over de periode vanaf 1996* vastgesteld.³ Deze selectielijst bevat handelingen die betrekking hebben op de gehele interne organisatie van Mbo-instellingen, dus niet enkel voor openbaar gezagtaken.

De overkoepelende organisatie van Mbo-instellingen, de MBO Raad, heeft echter geconstateerd dat deze selectielijst maar bij weinig Mbo-instellingen wordt toegepast. Er zijn drie bezwaren:

- De handelingen in de lijst sluiten onvoldoende aan bij de daadwerkelijke bescheiden uit de werkprocessen.
- Veel handelingen in de lijst gaan over de interne organisatie van Mbo-instellingen. Omdat Mbo-instellingen verschillend georganiseerd zijn, sluiten deze handelingen vaak niet aan op de situatie in de praktijk.
- Er is sinds 2006 veel veranderd aan de regelgeving die op Mbo-instellingen van toepassing is. Verschillende grondslagen kloppen niet meer, waardoor de lijst niet meer actueel is.

De MBO Raad heeft er daarom voor gekozen om een nieuwe, beknopte selectielijst op te stellen voor de bescheiden die voortkomen uit de uitvoering van de openbaar gezagtaken. De archiefbescheiden die voortkomen uit alle taken die buiten het openbaar gezag vallen zullen in een zogeheten DSP-plus worden opgenomen. Dit is een bredere selectielijst met daarin alle overige taken van Mbo-instellingen. Het DSP-plus wordt gebruikt voor een goede bedrijfsvoering en zal alleen ter interne vaststelling worden voorgelegd.

1.3 Toepassingsgebied en ingangsdatum

Deze selectielijst wordt vanaf 1 augustus 2017 toegepast bij Mbo-instellingen waarvan het verantwoordelijk bestuur (de zorgdrager) heeft besloten om de onderhavige selectielijst van toepassing te verklaren. De *Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de BVE-instellingen op het beleidsterrein Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie over de periode vanaf 1996* wordt op dat moment voor die Mbo-instellingen afgesloten. Een lijst van de Mbo-instellingen die hebben ingestemd met deze selectielijst is opgenomen in bijlage 1.

Deze selectielijst is van toepassing op de administratieve neerslag die voortkomt uit de openbaar gezagtaken.

Deze selectielijst is van toepassing op archiefbescheiden die gevormd worden vanaf 1 augustus 2017. Voor archiefbescheiden die gevormd zijn tot en met 31 juli 2017 geldt de *Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de BVE-instellingen op het beleidsterrein Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie over de periode vanaf 1996*. Deze reeds bestaande selectielijst blijft (voorlopig) ook van toepassing voor Mbo-instellingen die niet hebben ingestemd met de voorliggende selectielijst. De zorgdragers die niet met de voorliggende lijst instemmen zijn zelf verantwoordelijk voor het actualiseren van de bestaande lijst of het opstellen van een eigen selectielijst.

1.4 Functies van de selectielijst

- Voor de zorgdrager is de selectielijst van belang voor de bedrijfsvoering.
- Voor de zorgdrager dient de selectielijst als verantwoording tegenover de recht- en bewijszoekende burger, die de mogelijkheid heeft tijdens de ter inzage legging invloed uit te oefenen op het bewaar- en vernietigingsbeleid (Archiefbesluit 1995, artikel 2, eerste lid, onder d).

³ Stcrt. 2006, 196.

- Voor de Minister belast met het cultuurbeleid (vertegenwoordigd door de Algemeen Rijksarchivaris) is de selectielijst de verantwoording inzake het bewaar- en vernietigingsbeleid vanuit cultureel-historisch belang (Archiefbesluit 1995, artikel 2, eerste lid, onder c).

1.5 Totstandkoming van de selectielijst

Om deze lijst te kunnen opstellen heeft met name onderzoek plaatsgevonden naar de definitie van openbaar gezagtaken in de Algemene Wet Bestuursrecht en naar jurisprudentie met betrekking tot openbaar gezagtaken bij Mbo-instellingen.

De resultaten van het onderzoek zijn getoetst door aan de MBO Raad verbonden juristen. Het onderzoek en de reactie van de juristen is besproken in de interne werkgroep: FSR Informatie- en Archiefmanagement. Op basis daarvan kon goed beargumenteerd worden vastgesteld welke taken onder de openbaar gezagtaken vallen. Tevens is in deze werkgroep een concept van deze lijst besproken en vastgesteld.

2. Taken van Mbo-instellingen

Mbo-instellingen verzorgen beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. De Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) omschrijft de doelstellingen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie als volgt:

‘Beroepsonderwijs is gericht op de theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen, waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn. Het beroepsonderwijs bevordert tevens de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de deelnemers en draagt bij tot het maatschappelijk functioneren.’ (Web, artikel 1.2.1, tweede lid).

‘Educatie is gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen en sluit waar mogelijk aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs. Educatie omvat activiteiten op het niveau van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.’ (Web, artikel 1.2.1, eerste lid).

Er zijn verschillende soorten Mbo-instellingen. Regionale opleidingscentra (ROC's) bieden het volledige pakket aan opleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie. Agrarische opleidingscentra (AOC's) verzorgen de opleidingen op het gebied van voeding, natuur en milieu. Daarnaast zijn er vakinstellingen, die zich richten op het opleidingsaanbod voor één beroepenveld binnen één sector uit het middelbaar beroepsonderwijs.

2.1 Openbaar gezagtaken

Enkele taken van Mbo-instellingen kunnen worden aangemerkt als openbaar gezagtaken. In die gevallen raakt het besluit van het bevoegd gezag de rechtspositie van een leerling.

De volgende openbaar gezagtaken kunnen worden onderscheiden:

- De afgifte van een getuigschrift.
- Het verlenen van vrijstelling op grond van de Leerplichtwet.

In eerste instantie leek ook het besluit van een commissie van beroep voor examens onder de openbaar gezagtaken te vallen wanneer een beslissing wordt aangevochten die kan worden opgevat als de weigering om een getuigschrift te verlenen. Dit op basis van de memorie van toelichting op de Aanpassing onderwijswetgeving aan de derde tranche Awb:⁴

‘Het bevoegd gezag van een bijzondere school is in beginsel geen bestuursorgaan, want bijzondere scholen zijn instellingen naar privaatrecht (het bijzonder onderwijs is niet van de overheid). Voorzover het bevoegd gezag van een bijzondere school getuigschriften afgeeft neemt het een besluit en kan het op grond van artikel 1:1, eerste lid, onder b, Awb als bestuursorgaan worden aangemerkt. De afgifte van getuigschriften betreft immers de uitoefening van openbaar gezag. Het is bovendien een rechtshandeling waaraan door de onderwijswetten publiekrechtelijke rechtsgevolgen worden verbonden. Dit betekent dat, wanneer een beoordelingsbeslissing wordt aangevochten die materieel kan worden opgevat als de weigering om een getuigschrift te verlenen, het beroepsorgaan voor de examens van de bijzondere instelling heeft te oordelen over een besluit, waarmee het beroepsorgaan evenzeer een (incidenteel) bestuursorgaan in de zin van de Awb wordt.’

Echter, de Raad van State heeft in 2006 uitspraak gedaan in een zaak waarbij de vraag of een uitspraak van een commissie van beroep voor de examens onder de Awb valt van belang was. In de uitspraak stelde de Raad van State vast dat er bij een commissie van beroep van privaatrechtelijke

⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 1999-2000, 27 265, nr. 3. p. 4

Mbo-instellingen geen sprake is van een openbaar gezagtaak: *‘Voor de commissie van beroep voor de examens van bijzondere instellingen geldt dat de Awb niet op haar handelen van toepassing is en dat zij niet als bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, aanhef en onder b, van de Awb kan worden aangemerkt.’*⁵

Een uitspraak van de commissie van beroep voor de examens is om die reden niet opgenomen als openbaar gezagtaak.

⁵ Uitspraak 200600872/1.

3. Selectie

3.1 Selectiedoelstelling

De selectielijst is opgesteld in overeenstemming met de selectiedoelstelling van het Nationaal Archief. Waardering, selectie en acquisitie van archieven heeft tot doel het bijeenbrengen en veiligstellen van bronnen die het voor individuen, organisaties en maatschappelijke groeperingen mogelijk maken hun geschiedenis te ontdekken en het verleden van staat en samenleving (en hun interactie) te reconstrueren. Daartoe dienen die archieven of onderdelen van archieven veilig gesteld te worden die:

- A. Representatief zijn voor hetgeen in de samenleving is vastgelegd;
- B. Representatief zijn voor de activiteiten van de leden (personen en organisaties) van een samenleving;
- C. Door waarnemers als belangrijk, bijzonder of uniek worden beschouwd omdat ze de belangrijke, bijzondere en unieke maatschappelijke ontwikkelingen, personen en organisaties in een bepaalde periode weerspiegelen.

Op basis van deze criteria zijn er voor wat betreft de openbaar gezagtaken geen werkprocessen vastgesteld waarvan de administratieve neerslag als blijvend te bewaren moet worden gewaardeerd.

4. Leeswijzer van de werkprocessen

De werkprocessen in de selectielijst zijn als volgt opgenomen:

(X)	Dit is het volgnummer van de werkproces.
Werkproces	Een werkproces is een complex van activiteiten die een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid.
Actor	De actor is de persoon of groep personen die de werkproces uitvoert.
Periode	Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren een werkproces is verricht. Wanneer er geen eindjaar staat vermeld wordt de werkproces nog steeds uitgevoerd.
Product	Benoeming van de producten die kunnen voortkomen uit een werkproces.
Opmerking	Bij opmerking worden eventuele verduidelijkingen gegeven.
Waardering	Waardering van de werkproces in B (bewaren) of V (vernietigen). Indien vernietigen, dan vermelding van de vernietigingstermijn. Indien bewaren, dan vermelding van het gehanteerde selectie criterium. Eventueel een nadere toelichting op de waardering.

De toepassing van de vernietigingstermijnen is als volgt:

- a. een dossier wordt afgesloten (bijv. op 30 november 2017);
- b. de bijbehorende vernietigingstermijn wordt hierbij opgeteld (bijv. 5 jaar);
- c. het dossier wordt bewaard tot en met 31 december 2022 (2017 + 5);
- d. de betrokken bestuurder wordt in de loop van dat jaar op de hoogte gesteld van de voorgenomen vernietiging van dit dossier;
- e. het dossier wordt vernietigd per 2 januari 2023, tenzij de betrokken bestuurder zwaarwichtige redenen heeft voor uitstel van vernietiging (administratief of juridisch belang).

5. Verslag vaststellingsprocedure

In februari 2015 is de conceptselectielijst voor de MBO-instellingen ingediend bij het Nationaal Archief met het verzoek om de selectielijst vast te stellen. De conceptselectielijst werd in september 2016 voorgelegd aan een externe deskundige, in overeenstemming met artikel 3, sub d, van het per 1 januari 2013 gewijzigde Archiefbesluit 1995. Van het gevoerde overleg over de selectielijst is een verslag gemaakt, dat met de selectielijst ter inzage is gelegd.

Vanaf 1 maart 2017 lag de selectielijst gedurende zes weken ter publieke inzage bij de registratiebalie van de studiezaal en op de website van het Nationaal Archief, hetgeen was aangekondigd in de Staatscourant. Van (historische) organisaties of individuele burgers is geen commentaar ontvangen.

Daarop werd de selectielijst op 28 april 2017 door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. Dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant (*Stcrt.* nr. 29487, d.d. 30 mei 2017 [NA/2017/1185648]).

6. Actorenoverzicht

In deze selectielijst zijn werkprocessen van de volgende actoren opgenomen:

Examencommissie

De examencommissie is belast met de organisatie en het afnemen van de examens van elke door de instelling verzorgde opleiding. Het bestuur van de instelling stelt de commissie in en benoemt de leden van de examencommissie.

Hoofd van de instelling

Deze term is afkomstig uit de Leerplichtwet. Het hoofd is degene die met de leiding van de instelling is belast (artikel 1d). Per instelling moet bekeken worden wie aangewezen kan worden als het hoofd in de zin van de Leerplichtwet.

7. Selectielijst

Nr.	1
Werkproces	Het verstrekken van getuigschriften (diploma's)
Actor	Examencommissie
Periode	2017-
Product	Protocol, diploma, certificaat
Opmerking	Onder protocol wordt verstaan een door de voorzitter en de secretaris van de examencommissie getekende uitslagenlijst. Als deze niet beschikbaar is binnen de instelling dienen certificaten, diploma en cijferlijst gelijk te worden gewaardeerd.
Waardering	V 50 jaar na verstrekking

Nr.	2
Werkproces	Het besluiten tot verlenen van vrijstelling van leerplicht
Actor	Hoofd van de instelling
Periode	2017-
Product	Besluit
Opmerking	In de Leerplichtwet wordt het 'hoofd van de instelling' genoemd als actor. Met hoofd wordt bedoeld: hij die met de leiding van de instelling is belast (artikel 1d). Per instelling moet bekeken worden wie hieronder verstaan wordt.
Waardering	V 5 jaar

8. Geraadpleegde bronnen

- Algemene wet bestuursrecht
- Archiefbesluit 1995
- Archiefwet 1995
- Informatieblad archiefbeheer bij onderwijsinstellingen, Erfgoedinspectie: <http://erfgoedinspectie.nl/uploads/documents/infobladonderwijs15def.pdf>
- Leerplichtwet
- Kamerstukken II, vergaderjaar 1988–1989, 21 221, Algemene regels van Bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht), nr. 3, Memorie van Toelichting
- Kamerstukken II, vergaderjaar 1999-2000, 27 265, Aanpassing van een aantal wetten op het beleidsterrein van onderwijs, cultuur en wetenschappen aan de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht en enkele andere aanpassingen aan de Algemene wet bestuursrecht (Aanpassing onderwijswetgeving aan derde tranche Awb), nr. 3, Memorie van Toelichting
- Selectielijst voor de neerslag van de werkprocessen van de BVE-instellingen op het beleidsterrein Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie over de periode vanaf 1996 (Stcrt. 2006, 196)
- Website MBO Raad: <http://www.mboraad.nl>
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Bijlage 1 – Lijst van Mbo-instellingen waarvan de zorgdrager heeft ingestemd met deze selectielijst

AOC Groenhorstcollege, Albeda College, Alfa-college, AOC De Groene Welle, AOC Oost, Arcus College, Aventus, Citaverde College, Cibap, Clusius College, Da Vinci College, Deltion College, Drenthe College, Edudelta Onderwijsgroep, Friesland College, Gilde Opleidingen, Graafschap College, Grafisch Lyceum Rotterdam, Grafisch Lyceum Utrecht, Helicon Opleidingen, Hoornbeeck College, Hout- en Meubileringscollege, Koning Willem I College, Landstede, Leeuwenborgh Opleidingen, Leidse Instrumentenmakersschool, Lentiz, MBO Amersfoort, MBO Utrecht, Media College Amsterdam, Noorderpoort, Nimeto, Nordwin College, Nova College, AOC Terra, Regio College, Rijn IJssel, ROC A12, ROC De Leijgraaf, ROC Friese Poort, ROC Horizon College, ROC ID College, ROC Kop van Noord-Holland, ROC Leiden, ROC Menso Alting, ROC Midden Nederland, ROC Mondriaan, ROC Nijmegen, ROC Rivor, ROC Ter AA, ROC Tilburg, ROC van Amsterdam, ROC van Flevoland, ROC van Twente, ROC Top, ROC West-Brabant, Scalda, SintLucas, SG De Rooi Pannen, SOMA College, STC-Group, SVO Opleidingen, Summa College, Wellantcollege, Zadkine.